

„החברה הטובה“ של 101: מומחים בפעולות מיוחדות, חובבנים במלחמה

אם לא יסולק צל אנטבה מעל הצנחנים, הוא עלול לגרום לשואה של מחר - המשך כישלונותיהם המסורתיים של הצנחנים בכל אחת משלוש המילחמות האחרונות של צה"ל

אנטיבה - עפל או עיקר?

עמד לילה שלם בפני הסתערויות נחשבות, מכל הכיוונים, של כוחות עדיפים, והיווה את הסיכון החמור ביותר להצלחת הצליחה.

מיקרה זה לא היה, בשום פנים, יחיד במינו: ברכס „חמוטל“ החזיקה יחידת חי"ר מצרית מחופרת בחופזה, ובאל טנקים צמודים. למרות שנדרסה פיזית, שלוש פעמים ברציפות, עלידי פטונים שלנו, המשיכה להי לחם, ולבסוף הדפה את התקפתנו.

עובדות אלו אינן מחייבות התרגשות מיוחדת וגם אינן מלמדות, שאיכות המצרים השתפרה „לבלי חקר“. חצבא המצרי של ששת הימים היה אויב „בלתיסביר“, שהתמוטט בכל הנסיבות. ביום הכיפורים נעשו המצרים אויב „סביר“ — לא יותר: עדיין רחוק היה מרמת כושר הביצוע, ובוודאי מן הנכונות והיכולת לתקוף, שהי את קודמה, חניך-הבריטים (ורווי-הסודאנים) במלחמת העצמאית (לא שהיה זה גם אז צבא מצטיין ביותר).

דווקא על רקע זה בולטים הישגיו החי"ר המצרי ב-73', בראייה ניצחת לכוחם ותועלתם של ההכנה החומרית, התורתית והנפשית הנכונה — וזו רק בעיקרה — להניחה הנכונה, בשדה-הקרב הקובע. שהי, אין צורך לומר, שהחי"ר המצרי של החווה-הסינית „חמוטל“ לא היה מותאם כלל, או אמור, למיבצעים נוסח ביירות.

מובן שאין להיגרר לקטבויות הפוכה ולפסול על חסף את הכנת החי"ר ואימונו לפעולות „מיוחדות“ לסור גיהן, הבעיית — כתמיד — מתמצית בקביעת סדר-העדי פיות הנכון ובדבקות בו. „החווה הסינית“ קודמת ל„ביי

גלת להשתלט על העוצמה האדירה-יחסית שניתנה בידה. בהתייבם לראשונה — ועד עתה, גם לאחרונה — מאור גנים ומצויידים כעוצבת-רגלים מודרנית ללחימה בשדה קרב מודרני, נחלו הצנחנים כישלון חרוץ, החמיצו את „ההודמנות הגדולה“ שלהם (ושל החי"ר בכללו) וכך

אחת בנימין עמידרור

דגו את עצמם לרדת ממעמד של פרטנר שווה-ערך לטנ"ק, לזה של שותף מישני וכפוף.

ללמוד מהמצרים

מחזורי הצנחנים של ששת הימים ואחריה ו/או יחידות חי"ר מיוחדות אחרות — הם אשר ביצעו את הפשיטות המבריקות שבין אותה מלחמה ליום-הכי פורים, כמו נגע חמדי (בעמק הנילוס), תפיסת הראדאר המצרי, האי גריין, טריפולי, פיצוץ המטוסים בבירות והריגת כמה מראשי הפידאיון בלב מיבצרים. אבל אותם לוחמים עצמם לא היו שווה-ערך לחיל-הרגלים של האויב, בעיקר המצרי באוקטובר 73'. חיילי גדוד צנחנים וותיק ביותר של חטיבת סדירה, תחת המח"ט (אל"ם עוזי יאירי ז"ל), נתקלו בשוליו הדרום-מזרחיים של המערך המצרי בחווה-הסינית — והוכו אחור, בלא שגר מו לאותו מערך כל נזק של ממש, למרות הסתערויותיהם הנחשבות ואכזריותיהם הכבדות מאד, בלא לגרוע משהו מן האחריות של דרגים גבוהים יותר, הרי כישלון הצנחנים שם נבע קודם-כל מן העובדה, שהם לא היו ערוכים, מבחינת תפיסותיהם, חשיבתם המיבצעית, אירגונם או ציודם, ללחום בשדה-הקרב „רגיל“, כדי להסיר ספק ולהר את שבכך היה שורש הכשלון יותר מאשר בנסיבות הקונקריות (חיפזון הטלחם לקרב, היעדר מודיעין עדי כני, חוסר זמן להכנות), צריך שנדע כי בחלקים אחרים של אותה גזרה לחמו יחידות חי"ר מ נוספות, שלא הוטלו לקרב בחיפזון כזה וגם התכוננו באופן הרבה יותר יסודי וטוב — וכולן נכשלו או, במקרה הטוב, רק לא עלה בידן ליטול חלק משמעותי בלחימה הכבדה שם.

יחידת החי"ר היעילה, המשפיעה והראויה לשמש דוגמה, מכל אלה שזכמו בגזרה החיא, לא היתה של צה"ל, אלא של המצרית, אשר החזיקה את צומת „טרטור-לקסיקון“, כוח קטייחיסית זה, תוגבר כטנקים ובאמצעי נ"ט,

על כבד, צילו של „מיבצע יונתן“ באנטבה, מרחף על חיל-הרגלים של צה"ל ומאיים לחנוק באיבם את הניצנים הראשונים והמהוססים של התווה, אשר החלה לאחר מלחמת יום-הכיפורים ובעיקבותיה, מן הטפל והמישני אל העיקרי והראשוני — מן הפשיטות, התגמול ומיבצעי גיימס בונד, אל הנסיון להתרכז ולעסוק, בראש ובראשונה, בתפקידיו הייעודיים של החי"ר במלחמה ובשדה-הקרב „הרגילים“.

קללת הצנחנים — וממילא חיל-הרגלים, שהם עיקרו ורובו — היתה התכונותם ומוכנותם לכל מיני פעולות „מיוחדות“ וזעירות, שאותן גם ביצעו כהלכה; אבל בהגיי עם לזירה המכרעת וללחימה במלחמות „הגדולות“, שהן חורצות-הגורל והחשובות-באמת, התגלו הצנחנים תמיד כחובבנים אמיצים או גרועים, שאינם מסוגלים לתפקד כהלכה, וחלקם בהשגת ההכרעה ובהצלחת המאמצים העיקריים של צה"ל שולי — אם לא שלילי.

תולדות הצנחנים מאופיינות בסימטריה של הצליחות מבריקות ומרשימות כמשומות שויות וקטנות בין המלחמות, מוד כישלונות מוקצועיים חמורים, עקובים-ימדם, במלחמות עצמן.

„כוכבי“ 101 ופעולות-התגמול שקודם „קדש“, הפי גינו רמה מיקצועית נחותה בקרב המיתלה 56'. הם נזקקו לגילויי-גבורה נואשים כדי להיחלץ ממלכודת שתקעו עצמם לתוכה — ולא היו מסוגלים לנצל את עדי פותם המקומית המוחלטת על-מנת לצאת ממנה בפחות זמן ובהרבה פחות אבדות.

ממשיכהם, שביצעו בהצלחה מרשימה את „התגמולים“

אנטבה עלולה להפסיק את התווה מיבצעי גיימס בונד לעיסוק בחפקידו האמיתי של החי"ר בשדה-הקרב המודרני

שבין „קדש“ וששת-הימים, בכל החזיתות, הוכיחו בירו שלים שאינם שולטים אפילו ביסודות האלמנטריים של לחימה בשטח בנוי, ובהיגררם לקרב המייתר-לחלוטין בגיבעת-התחמושת הצליחו לפצח אגוז זה בהסתמכם על הרבה אומץ והקרבה, אבל על גילוי מעט מאד תבונה מיבצעית, או יכולת וכושר-ניצול של כל האמצעים, האפי שריות והטכניקות הטאקטיות שעמדו לרשותם. בחזית הדרום, לא היתה חטיבת צנחנים סדירה מסו

אם יונח לפעולת אנטבה להשפיע כהוא-זה על תפיסות צה"ל, ידובר בעתיד על „שואת אנטבה“

רות — תמיד, באופן מוחלט, חדימשמעית, מיבצעים „מיוחדים“ אינם יכולים להימצא במדרגת חשיבות זהה לזו של מיבצעים „רגילים“, אלא — לגבי חיל-הרגלים — מקומם הקבוע וההכרחי הוא תמיד מתחת לאחרונים, והרבה מתחתם. חיל-הרגלים יכול להקצות תשומת-לב, זמן ומשאבים ללוחמה „מיוחדת“ רק לאחר שסיים, במידה מושלמת, את חכנתו ללחימה „רגילה“ — ורק בתנאי המפורש וההכרחי, שהעיסוקים „המיוחדים“ אינם מפרי